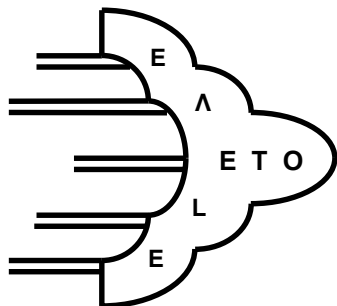

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6974754302

Τηλεομ.: 210 8068299, 210 8662069

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.99 Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2009

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

7^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» (22-24 Οκτωβρίου 2009) – Απολογισμός εργασιών –

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

5.3 Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων

- ...
 - Μελέτη της ορολογίας των στοιχειωδών σωματιδίων που δηλώνονται με γλωσσικά σημεία. Εξετάζεται η προέλευσή τους και ο τρόπος σχηματισμού τους από μορφολογική άποψη. Η ορολογία της Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων στηρίζεται σε παλαιότερους συναφείς τομείς λ.χ. στη χημεία, και επηρεάζεται από τη γλώσσα στην οποία έγιναν οι σχετικές ανακαλύψεις, στην προκειμένη περίπτωση από την αγγλική. Στη ΝΕ ορολογία της ΦΣΣ έχουν δημιουργηθεί δύο επιστημονικά επιθήματα: -όνιο για τη δήλωση των στοιχειωδών σωματιδίων και -ίνο για τη δήλωση των υπερσυμμετρικών αντιρρόφων τους... [Συγγραφέας: **Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη**].
 - Από το θησαυρό στην αντίστοιχη οντολογία. Στους θησαυρούς δίνεται η εικόνα του θεματικού πεδίου που περιγράφεται μέσα από την παράσταση των εννοιών και των μεταξύ τους σχέσεων ιεραρχίας, ισοδυναμίας και συσχέτισης, ενώ στις οντολογίες λαμβάνονται υπόψη πρόσθετες ιδιότητες και χαρακτηριστικά των εννοιών σχετικά π.χ. με χρόνο, με χώρο, με κατάσταση, με ανθρώπους, με γεγονότα κτλ. Παρουσιάζεται μία πρόταση δημιουργίας ελληνικού θησαυρού στο θεματικό πεδίο «Περιφερειακή – αστική ανάπτυξη» και μετατροπής του σε οντολογία, δίνοντας έμφαση στις δύο περιπτώσεις στα ζητήματα ορολογίας που αφορούν την καθιέρωση ελληνικών όρων στις έννοιες, τη σωστή απόδοση σχετικών ξενόγλωσσων και στην κατανόηση των εννοιών, ώστε να προκύψουν σωστές ιδιότητες και σχέσεις μεταξύ των εννοιών... [Συγγραφέας: **Κατερίνα Τοράκη**].
 - Η ανακοίνωση πραγματεύεται το ρόλο της ελληνικής γλώσσας στην ουκρανική ιατρική ορολογία: εξετάζει τα στοιχεία του ορολογικού συστήματος της Ουκρανικής Ιατρικής και ειδικότερα του γενεσιουργού ρόλου της Ελληνικής γλώσσας σ' αυτήν και παραθέτει τη χρονολογική διάκριση της γενέσεως και της διαχρονικής πορείας της Ουκρανικής Ιατρικής Ορολογίας. Αποδεικνύει την ύπαρξη των αμέσων και εμμέσων δανείων από την Ελληνική γλώσσα στην Ουκρανική Ιατρική Ορολογία, προσδιορίζοντας αυτά τόσο στη χρήση των προσφωμάτων, όσο και στην κυριαρχία χρήσεως αυτοσίων Ελληνικών λέξεων. Τέλος καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι η Ελληνική γλώσσα άσκησε γενεσιουργό επιρροή και αποτελεί αναμφισβήτητα μία από τις κύριες πηγές της οροδημιουργίας της Ουκρανικής Ιατρικής μέχρι και σήμερα... [Συγγραφέας: **Ναταλία Μπάσενκο-Κόρμαλη**].
 - Εξέταση προβλημάτων αδιαφάνειας όρων που προέρχονται από την αρχαία ελληνική γλώσσα στο λεξιλόγιο της γαλλικής ιατρικής. Έγινε προσπάθεια να εντοπιστούν όροι της γαλλικής

**Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ
σας εύχεται Καλή Χρονιά
και σας προσκαλεί στην καθιερωμένη
συνεστίαση και κοπή της πίτας**

**την Τετάρτη, 3 Φεβρουαρίου 2010, ώρα 20:00,
στο ξενοδοχείο ΑΜΑΛΙΑ, Λεωφόρος Βασιλίσσης
Αμαλίας 10, 10557, Αθήνα,
τηλ. 2103237301**

Τιμή συμμετοχής 35 ευρώ το άτομο.

Δηλώσεις συμμετοχής: το αργότερο ως την 1-2-10

**στα τηλέφωνα: 6974321009, 6944421417 ή
ηλεκτρονικά στο ηλ-ταχ.: valeonti@otenet.gr**

ιατρικής γλώσσας που έχουν δομηθεί με βάση το αρχαίο ελληνικό λεξιλόγιο, αλλά που χρησιμοποιούνται με τρόπο που παρακάμπτει σε κάποιο βαθμό τη σημασία της αρχαίας ελληνικής λέξης, με αποτέλεσμα οι όροι αυτοί να χρησιμοποιούνται σήμερα με τρόπο ασαφή και ανακριβή. Εξετάστηκε, μέσα από γαλλικά και ελληνικά λεξικά ιατρικών όρων, αν η παρατηρούμενη σημασιολογική αδιαφάνεια στη γαλλική γλώσσα διατηρείται και στη χρήση των αντίστοιχων όρων στα ελληνικά. Η εξέταση έδειξε ότι, σε γενικές γραμμές, και οι δύο γλώσσες εμφανίζουν στο ίδιο επίπεδο και στον ίδιο βαθμό τις αυθαίρετες σημασιολογικές επεκτάσεις ή παραμορφώσεις σε σχέση με την αρχική σημασία των όρων ή σε σχέση με την ακριβή σημασία που θα έπρεπε να έχουν με βάση τα αρχαιοελληνικά δομικά, παραγωγικά ή συνθετικά, τους στοιχεία... [Συγγραφέας: **Τριανταφυλλιά Σαραφίδου**].

- Η μορφολογία των χρωματικών όρων στη Νέα Ελληνική. Τα τελευταία χρόνια, πολλοί είναι οι ερευνητές που μελετούν το πεδίο της ορολογίας των χρωμάτων σε πολλές γλώσσες. Ωστόσο, για τη Νέα Ελληνική ελάχιστες είναι οι έρευνες που έχουν γίνει για το πεδίο αυτό. Το αντικείμενο της ανακοίνωσης ήταν η μορφολογική περιγραφή των χρωματικών όρων της Νέας Ελληνικής. Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο της έρευνας αποτέλεσαν οι χρωματικοί όροι που χρησιμοποιούνται στις εικαστικές τέχνες, ιδιαίτερα στο χώρο της ζωγραφικής. Οι όροι περιγράφονται με βάση τα μορφολογικά χαρακτηριστικά τους και γίνεται μία απόπειρα κατηγοριοποίησης, με στόχο τη δημιουργία ειδικού λεξικού... [Συγγραφέας: **Κατερίνα Αλεξανδρή**].

**OROGRAMMA No 99, November – December 2009,
ISSN 1106-1073**

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

- Ο τομέας της διαχείρισης φυσικών κινδύνων είναι ένας χώρος συνάντησης της επιστήμης με την κοινωνία και την πολιτική. Τα επιστημονικά πεδία που εμπλέκονται καλύπτουν το ευρύ φάσμα των γεωεπιστημών, των κοινωνικών και των εφαρμοσμένων επιστημών. Στην ανακοίνωση επιχειρείται να ανιχνευτούν στοιχεία της ορολογικής ταυτότητας του διαθεματικού τομέα της διαχείρισης φυσικών κινδύνων υπό το πρίσμα των εννοιών και των μεθοδολογικών εργαλείων της Ορολογικής επιστήμης, με σκοπό τον καθορισμό των αρχικών απαιτήσεων και των περιορισμών για τον σχεδιασμό βάσης δεδομένων όρων της γνωσιακής περιοχής των φυσικών κινδύνων, στα πλαίσια του ευρύτερου ορολογικού σχεδιασμού που απαιτείται. Οι όροι αυτοί κατασημαίνουν έννοιες διαθεματικού χαρακτήρα. Έννοιες, δηλαδή, που υπεισέρχονται στη γνώση των γεωεπιστημών, των κοινωνικών και των εφαρμοσμένων επιστημών αλλά έχουν διαφορετικό βάθος και πλάτος σε κάθε ένα από τα επιμέρους θεματικά αυτά πεδία... [Συγγραφέας: **Βασιλική Μασούρα**].

5.4 Ορολογία και Μετάφραση

- Μελέτη φρασεολογικών όρων: καταγραφή και απόδοσή τους από τα Ισπανικά στα Ελληνικά. Ο όρος *φρασεολογία* ορίζεται στην ισπανική γλωσσολογία ως αυτόνομη επιστήμη ή κλάδος επιστήμης που ασχολείται με τη μελέτη των στερεότυπων ή ιδιωματικών εκφράσεων ή όπως αποκαλούνται φρασεολογισμών ή φρασεολογικών μονάδων, δηλαδή των σταθερών συνδυασμών λέξεων με συγκεκριμένη σημασία. Στην εργασία αυτή υιοθετείται και χρησιμοποιείται η έννοια που έχει ο όρος *φρασεολογία* στην ισπανική γλώσσα με στόχο να γίνει μία ανάλυση και αποτύπωση των όρων που χρησιμοποιούνται στο γνωστικό αντικείμενο της φρασεολογίας, και να αποτελέσει σημείο αναφοράς για ερευνητές οι οποίοι επιθυμούν να ασχοληθούν πιο αναλυτικά με την συγκριτική φρασεολογία ισπανικής-ελληνικής. Συγκεκριμένα αναζητούνται και καταγράφονται οι φρασεολογικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην ισπανική φρασεολογία και επιχειρείται η απόδοσή τους στα ελληνικά... [Συγγραφέας: **Ευλαμπία Κ. Χέλμη**].
- Χρήση και μετάφραση του όρου "υποκείμενο" στην Ιαπωνική γλωσσολογία. Ο όρος "υποκείμενο" έχει αποτελέσει συχνά αντικείμενο μελέτης στην Ιαπωνική γλωσσολογία. Σύμφωνα με τη λειτουργική γλωσσολογία το υποκείμενο διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες: το θέμα ή αλλιώς το ψυχολογικό υποκείμενο, το γραμματικό υποκείμενο και τέλος το λογικό υποκείμενο. Το γεγονός ότι η Ιαπωνική γλώσσα δεν παρουσιάζει συμφωνία μεταξύ υποκειμένου και κατηγορήματος και ότι η παρουσία του υποκειμένου κρίνεται από το συγκεκριμένο οδηγούν στη διαπίστωση ότι στην περίπτωση της Ιαπωνικής η κατά τη λειτουργική γλωσσολογία δομή "θέμα-ρήμα" είναι ισχυρότερη από τη σχέση "υποκειμένου-κατηγορήματος" όπως νοείται στις Ευρωπαϊκές Γλώσσες. Σύγχρονοι γλωσσολόγοι προτείνουν την εγκατάλειψη του όρου "υποκείμενο" στην Ιαπωνική γλώσσα θεωρώντας το κάθε άλλο παρά απαραίτητο για την ολοκλήρωση μιας πρότασης και χαρακτηρίζοντας το ως υποκειμενικό συμπλήρωμα... [Συγγραφέας: **Keisuke Kasuya, Μαρία Κοβάνη**].
- *Ορολογία και Μετάφραση – Οι μεταφραστικές πρακτικές και η αντιμετώπιση της αγγλικής γλώσσας ως ορολογικής lingua franca στις Οικονομικές επιστήμες*. Η ανακοίνωση αποτελεί έρευνα πάνω στη σχέση της επιστήμης της Ορολογίας και της Μετάφρασης με μελέτη περίπτωσης τη μετάφραση οικονομικής ορολογίας από την αγγλική γλώσσα η οποία σήμερα θεωρείται lingua franca. Εδώ εξετάζεται η πορεία της αγγλικής γλώσσας προς τη διεθνή καθιέρωσή της και αναλύονται οι λόγοι που την ώθησαν στη θέση που κατέχει σήμερα όχι μόνο στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και παγκοσμίως. Το δεύτερο μέρος της έρευνας εστιάζει στην επιρροή που ασκεί η αγγλική γλώσσα ειδικά στη μετάφραση της οικονομικής ορολογίας... [Συγγραφέας: **Θάνος Μεντζελόπουλος**].
- *Η ορολογική ασάφεια των οικονομικών κειμένων ως μεταφραστικό πρόβλημα*. Η ορολογική ασάφεια των οικονομικών κειμένων οφείλεται στο ασαφές των όρων της γλώσσας των οικονομικών επιστημών καθώς και στο γεγονός ότι στην οικονομική δραστηριότητα συμμετέχουν ανομοιογενή κοινά, ειδικά και μη ειδικά, ακόμη και όταν οι συμμετέχοντες σε αυτήν ανήκουν στον ίδιο χώρο όπως είναι, παραδείγματος χάριν, η περίπτωση μιας επιχείρησης ή μιας τράπεζας... (Η ασάφεια σε επίπεδο δήλωσης συνιστά μεταφραστικό πρόβλημα, η επίλυση του οποίου είναι συνάρτηση παραγόντων όπως το γνωσιακό απόθεμα του μεταφραστή και

η κατανόηση της μεταφραστικής εντολής... Η ανακοίνωση δεν παρουσιάστηκε προφορικά λόγω απουσίας του ομιλήτη, εντάχθηκε όμως στον τόμο των ανακοινώσεων του Συνεδρίου. [Συγγραφέας: **Παναγιώτης Ι. Κελάνδριος**].

- *Επικοινωνία ρίσκου και μετάφραση: Η περίπτωση της μεταβίβασης γνώσεων στα τεχνικά και ιατρικά κείμενα*. Στην περίπτωση των οδηγιών χρήσης και των ιατρικών φυλλαδίων, οι διαδικασίες εναρμόνισης ενός προϊόντος καθορίζουν τις βασικές απαιτήσεις που αυτό πρέπει να πληροί ώστε να εξασφαλίζονται τόσο η ασφάλεια όσο και η ποιότητα του προϊόντος και, κατ' επέκταση, η διαφύλαξη του ονόματος και του κύρους της κατασκευάστριας εταιρίας... Η ανακοίνωση δεν παρουσιάστηκε προφορικά λόγω απουσίας της ομιλήτριας, εντάχθηκε όμως στον τόμο των ανακοινώσεων του Συνεδρίου. [Συγγραφέας: **Αναστασία Παριανού**].
- Σημαιολογική νεολογία στην ιστορική ορολογία: αιτία πολυστημίας; Η οικονομικοδιοικητική οργάνωση του Παλαιού Καθεστώτος της Γαλλίας είναι σχετικά άγνωστη στην Ελλάδα, με συνέπεια την ορολογική αστάθεια στα ελληνικά. Από ένα σύνολο 227 γαλλικών όρων που μεταφράστηκαν στα ελληνικά, εξετάζονται οι περιπτώσεις των σηματολογικών νεολογισμών που προτείνονται. Οι γαλλικοί όροι χαρακτηρίζονται στη συντριπτική πλειονότητά τους από εννοιολογική μεταβλητότητα. Τα ισοδύναμα που προτείνονται προέρχονται είτε από την ελληνική νομική και ιστορική ορολογία είτε από τη γενική γλώσσα. Για την αποφυγή πολυστημίας, εξετάζονται τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά των γαλλικών όρων και των ελληνικών ισοδυνάμων, με σκοπό τη δημιουργία σαφούς εννοιολογικού υπο-πεδίου στο πλαίσιο της Ιστορίας, ώστε τα προτεινόμενα ισοδύναμα να είναι κατά το δυνατόν ακριβή. [Συγγραφέας: **Θεόδωρος Βυζάς**].

5.5 Ορολογικοί πόροι

- *Ηλεκτρονικός θησαυρός τοπωνυμίων της Μικράς Ασίας*. Αντικείμενο της ανακοίνωσης αποτελεί ο τρίγωνισσος θησαυρός γεωγραφικών όρων – τοπωνυμίων που αναπτύχθηκε στη διάρκεια του έργου δημιουργίας της Ψηφιακής Συλλογής του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών (ΚΜΣ). Ο θησαυρός αυτός καλείται, αφενός, να καλύψει πλήρως το ερευνητικό αντικείμενο του ΚΜΣ, αναπαριστώντας τη γεωγραφική περιοχή της Μικράς Ασίας στο παρελθόν, και, αφετέρου, να προσαρμοστεί στο παρόν, όπως αυτό προσεγγίζεται από τον σύγχρονο μελετητή μέσω του διαδικτυακού συστήματος προβολής της Ψηφιακής Συλλογής του ΚΜΣ. Παρουσιάζονται η δομή και το περιεχόμενο του θησαυρού, καθώς και η μεθοδολογία ανάπτυξής του, με έμφαση στα προβλήματα που απορρέουν από την προστάθεια αποτύπωσης της διαχρονίας του χώρου σε ένα "στατικό" μέσο και τα οποία επηρεάζουν τη μορφή των όρων, τον καθορισμό των μεταξύ τους σχέσεων και την απόδοσή τους στις γλώσσες-στόχο... [Συγγραφέας: **Δήμητρα Τσαγκογέωργα, Πένυ Λαμπροπούλου, Χάρης Παπαγεωργίου**].
- *Αγγλο-Ελληνικό / Ελληνο-Αγγλικό Ηλεκτρονικό Λεξικό Στρατιωτικής Ορολογίας του Μηχανισμού*. Σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από την ανάγκη για επικοινωνία μεταξύ των Ελλήνων στρατιωτικών και των αντίστοιχων άλλων χωρών κατά τη διάρκεια των επαφών τους στα πλαίσια της δράσης της χώρας ως ισότιμο μέλος του ΝΑΤΟ (π.χ. ειρηνευτικές αποστολές) αλλά και κατά τη διάρκεια κοινών εκπαιδευσεων και ασκήσεων. Περιέχει όρους θεματικών ενοτήτων (γεφυροποιία, οδοποιία, κατασκευές, ναρκοπόλεμο-αντιναρκοπόλεμο, καταστροφές, τακτική), γενικούς στρατιωτικούς όρους και συντηρήσεις, καθώς και άλλες λέξεις απαραίτητες για τη μετάφραση/διερμηνεία στρατιωτικού λόγου μεταξύ Ελληνικής και Αγγλικής... [Συγγραφέας: **Βασίλειος Χ. Σοφίτης, Κατερίνα Θ. Φραντζή**].
- *Κατασκευή σώματος κειμένων οικονομικού περιεχομένου και συμπραστικών πινάκων*. Άντληση κειμένων από το χώρο της οικονομίας και ειδικότερα του χρηματιστηρίου, με στόχο την κατασκευή συμπραστικών πινάκων και την προσθήκη σηματολογικών χαρακτηριστικών στα λήμματα του λεξικού των όρων του χρηματιστηρίου. Το Σώμα Κειμένων Χρηματιστηριακού Περιεχομένου, που αριθμεί περίπου δύο εκατομμύρια λέξεις, περιλαμβάνει κείμενα που αντλήθηκαν από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, καθώς και κείμενα που βρίσκονται σε ηλεκτρονική μορφή και αφορούν το χρηματιστήριο (π.χ. ενημερωτικά δελτία κ.ά.), σε μια χρονική περίοδο τριών ετών (1999-2001). Για τη δημιουργία του σώματος κειμένων και των συμπραστικών πινάκων

χρησιμοποιήθηκαν τα προγράμματα κωδικοποίησης και αυτόματης κλίσης που έχουν χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή ηλεκτρονικών λεξικών από τη Μονάδα Αυτόματης Επεξεργασίας Φυσικών Γλωσσών (<http://linginfo.frl.auth.gr>) του Εργαστηρίου Μετάφρασης και Επεξεργασίας του Λόγου (Ε.Μ.Ε.Λ.) του Α.Π.Θ. σε συνεργασία με το Institut Gaspard-Monge του Πανεπιστημίου της Marne-la-Vallée, Paris-Est. [Συγγραφείς: **Ελένη Τζιάφα**].

- **Ανάπτυξη πολυγλωσσικού θησαυρού από ετερογενείς πηγές.** Στην ανακοίνωση παρουσιάζεται ένας τρίγλωσσος θησαυρός όρων ο οποίος υποστηρίζει ένα σύστημα αναζήτησης και ανάκτησης πληροφοριακού υλικού από ετερογενείς πληροφοριακούς πόρους σχετικά με τον πολιτισμό και την ιστορία του Πόντου και της Μικράς Ασίας. Η ανάπτυξη του θησαυρού βασίστηκε στο υλικό δύο φορέων, οι οποίοι έδρασαν ως πάροχοι περιεχομένου αλλά και ως χρήστες. Αναλύεται η διαδικασία κατασκευής του θησαυρού: περιγράφεται το υλικό στο οποίο βασίστηκε ο θησαυρός και οι δύο προσεγγίσεις που ακολουθήθηκαν λόγω των ιδιοτήτων κάθε συλλογής και παρουσιάζεται ο τρίγλωσσος (ελληνικά, αγγλικά, τουρκικά) θησαυρός που υλοποιήθηκε... [Συγγραφείς: **Μαρία Γαβριηλίδου**].
- **Η Φυλο-Παιδεία.** Παρουσιάζεται το νέο ηλεκτρονικό εγκυκλοπαιδικό λεξικό για θέματα φύλου, «Φυλο-Παιδεία» (Fylopedia), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του διατμηματικού προγράμματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για ΘΕματα ΦΥΛου και ΙΣότητας (ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ), μέσα από μία πολυεπιστημονική προσέγγιση του φύλου. Η Φυλο-Παιδεία φιλοδοξεί να καλύψει ένα κενό, αφού στην ελληνική γλώσσα δεν έχουν αποδοθεί με ενιαίο τρόπο όροι και νοήματα που χρησιμοποιούνται στη διεθνή βιβλιογραφία στο χώρο των γυναικείων σπουδών και των σπουδών φύλου. Παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την παρουσίαση των λημμάτων, ενώ παράλληλα εκτίθενται τα λεξιγραφικά και ορολογικά προβλήματα που ανέδειξε η διαδικασία συγγραφής... [Συγγραφείς: **Αλεξάνδρα Κούτρα, Ευαγγελία Τριανταφύλλη, Σοφία Τρυνανγνωστοπούλου**].
- **ΚΟΡΑΗΣ: Έντυπο και Ηλεκτρονικό Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό.** Στην ανακοίνωση παρουσιάζεται το έντυπο και ηλεκτρονικό λεξικό ΚΟΡΑΗΣ, το οποίο αναπτύχθηκε στα πλαίσια του ερευνητικού/τεχνολογικού προγράμματος ΕΠΕΤ II της ΓΓΕΤ. Το λεξικό περιέχει πλούσιο γλωσσικό υλικό της καθομιλουμένης αλλά και καλλιεργημένης Ελληνικής, που περιλαμβάνει 81.515 λήμματα (μεταξύ των οποίων και 14.371 όρους) με διεξοδική ερμηνεία των σημασιών τους, 192.592 αποδόσεις στην Αγγλική όλων των σημασιών, 50.106 παραδείγματα χρήσεως με μετάφραση. Επίσης περιλαμβάνει γραμματικές και υφολογικές πληροφορίες, καθώς και απόδοση της προφοράς των λημμάτων με σύμβολα του φωνητικού αλφαβήτου υπολογιστή (CPA - Computer Phonetic Alphabet) στην έντυπη μορφή και ηχογραφήσεις στην ηλεκτρονική. [Συγγραφείς: **Γεώργιος Κοκκινάκης, Ελένη Κουσιτογεωργοπούλου, Δημήτριος Λύρας, Κυριάκος Σγάρμας**].

5.6 Διδακτική και Ορολογία

- Ένας νέος ιστότοπος, Labtestonline.gr, παρέχει εκλαϊκευμένες πληροφορίες σχετικά με τις διαγνωστικές εργαστηριακές εξετάσεις: ποιες είναι, πότε, πού και πώς γίνονται και τι σημαίνουν τα αποτελέσματά τους. Επίσης παρουσιάζονται διαδραστικά συχνές διαταραχές ή καταστάσεις της υγείας και ασθένειες σε σχέση με τα αντίστοιχα διαγνωστικά tests, καθώς και διαγνωστικές εργαστηριακές εξετάσεις για τον έλεγχο διαφόρων ομάδων πληθυσμού. Ο ιστότοπος είναι προσαρμογή στην ελληνική γλώσσα και στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα του ιστότοπου www.labtestonline.org της Αμερικανικής Εταιρείας Κλινικής-Χημείας (AACC) από την Ελληνική Εταιρεία Κλινικής Χημείας-Κλινικής Βιοχημείας (ΕΕΚΧ-ΚΒ), η οποία και φέρει την επιστημονική ευθύνη γι' αυτό, με την τεχνική βοήθεια και την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κατασκευαστών Διαγνωστικών (European Diagnostic Manufacturers Association, EDMA)... [Συγγραφείς: **Αλέξανδρος Χαλιάσος, Αικατερίνη Ψαρρά, Χρυσάνθος Μητρόπουλος**].
- Η ανακοίνωση πραγματεύεται τους γλωσσικούς τύπους που χρησιμοποιούνται στο διαδίκτυο για τις έννοιες *δύναμη* και *πίεση* και πώς αυτοί σχετίζονται με την ανάπτυξη «εναλλακτικών ιδεών» των μαθητών. Η ιδιαιτερότητα της ακριβούς διατύπωσης των εννοιών για τη διδακτική της Φυσικής έχει αναγνωριστεί από διάφορους ερευνητές στο

πρόσφατο παρελθόν, οδηγώντας στην πραγματοποίηση μιας σειράς σημαντικών ερευνών που μελέτησαν τη διατύπωση μερικών εννοιών της φυσικής σε εγχειρίδια φυσικής. Η πρόσβαση όμως πλέον των μαθητών στις ηλεκτρονικές πηγές μάθησης του διαδικτύου αναδεικνύει την ανάγκη να διερευνηθούν οι τρόποι με τους οποίους διατυπώνονται μερικές βασικές έννοιες στον κυβερνοχώρο. Αναζητήθηκαν στο διαδίκτυο και καταγράφηκαν οι εκφράσεις που χρησιμοποιούνται για να περιγραφούν οι έννοιες *δύναμη* και *πίεση*. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει προς τη σωστή κατεύθυνση, ένα μεγάλο μέρος της πληροφορίας που προσφέρεται στο διαδίκτυο, ακόμη και από αναγνωρισμένους φορείς, γίνεται με τρόπο που δεν συνάδει με τα πορίσματα της έρευνας στη διδακτική της φυσικής, ευνοώντας την ανάπτυξη των «εναλλακτικών ιδεών» των μαθητών. [Συγγραφείς: **Θεόδωρος Πιερράτος, Χαρίτων Πολάτογλου, Παναγιώτης Κουμαράς**].

- **Νεότερες προτάσεις για τη διδασκαλία Αγγλικής Ιατρικής Ορολογίας.** Προτείνεται η διδασκαλία της αγγλικής ιατρικής ορολογίας να βασίζεται σε συστήματα που επικεντρώνονται στο σπουδαστή και στην προγραμματισμένη διδασκαλία και απομακρύνονται από τη διδασκαλία της ορολογίας ως καταλόγου ξενόγλωσσων όρων προς απομνημόνευση. Ευκολότερη και αρτιότερη εκμάθηση της ορολογίας, επιτυγχάνεται αν η διδασκαλία επικεντρωθεί στη ανάλυση του κάθε όρου σε *πρόθημα*, *ρίζα* και *επίθημα*. Η μέθοδος αυτή παρέχει, επιπλέον, τη δυνατότητα περαιτέρω διεύρυνσης του ιατρικού λεξιλογίου του σπουδαστή που θα βασιστεί σε αυτήν την ανάλυση. Στην ανακοίνωση παρουσιάζεται αναλυτικά, μέσω παραδειγμάτων από την ιατρική ειδική γλώσσα, η μέθοδος αυτή, η οποία βασίζει τη διδασκαλία της ορολογίας στην ανάλυση και στην εκμάθηση του τρόπου διαμόρφωσής της από την ελληνική και τη λατινική και, εν συνχεία, στην αντίστοιχη κατηγοριοποίηση των όρων. [Συγγραφείς: **Χριστίνα Γ. Βαράλη, Ελένη Χριστοπούλου – Αλετρά**].
- **Προετοιμασία σεμιναρίου Ορολογίας για υποψήφιους διδάκτορες Πολυτεχνικών Σχολών.** Οι διδακτορικές σπουδές έχουν γίνει πιο δομημένες τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη, με σκοπό οι υποψήφιοι διδάκτορες να αναπτύξουν ένα ισορροπημένο σύνολο δεξιοτήτων χρήσιμων τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε επαγγελματικό πλαίσιο. Ως αποτέλεσμα, οι φοιτητές παρακολουθούν διάφορα σεμινάρια για την κατάρτισή τους και σε μη τεχνικά θέματα («κατάρτιση δεξιοτήτων»), τα οποία προσφέρονται από πολλά διαφορετικά πεδία και, επομένως, δεν έχουν στενή σχέση με τη θεματική περιοχή του κάθε φοιτητή. Η ανακοίνωση προτείνει ένα συνεργασιακό μοντέλο ανάπτυξης σεμιναρίων για υποψήφιους διδάκτορες και παρέχει ένα παράδειγμα σεμιναρίου Ορολογίας. Για ένα τέτοιο σεμινάριο χρειάζονται τόσο ειδικοί του θεματικού πεδίου της Ορολογίας, για καθοδήγηση στα ορολογικά θέματα, όσο και ειδικοί του θεματικού πεδίου του υποψήφιου διδάκτορα, για τη δημιουργία παραδειγμάτων από την επιστήμη του μηχανικού... [Συγγραφείς: **Μαρίνα Πανταζίδου, Κώστας Βαλεοντίης**].

6 Κατακλείδα

Με τη συμβολή όλων των συντελεστών του (επιτροπών, συνδιοργανωτών, χορηγών, ομιλητών και συνέδρων), το 7ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», πέρασε στο παρελθόν με πολλαπλή επιτυχία. Επιτυχία στη διοργάνωση· επιτυχία στο περιβάλλον των εργασιών, χώρους, υποδομές και εξοπλισμό· επιτυχία στον αριθμό και στην ποιότητα των ανακοινώσεων· επιτυχία στη συμμετοχή και κυρίως στο έντονο ενδιαφέρον των συνέδρων ως την τελευταία ώρα· επιτυχία στην άρτια τεχνική υποστήριξη· επιτυχία, τέλος, στη φιλοξενία και στην εν γένει εξυπηρέτηση των συνέδρων. Αυτή η πολλαπλή επιτυχία απεικονίστηκε στο φύλλο αξιολόγησης που συμπλήρωσαν οι σύνεδροι: άριστα. Αυτή η επιτυχία, όπως και όλες οι προηγούμενες, αποτελεί μια στερεά βάση στην οποία θα στηριχθεί η διοργάνωση του επόμενου συνεδρίου το 2011.

K.B.

Επιφωνήματα

Όπως φαίνεται από τα συνθετικά του όρου, το *επι-φώνημα* είναι μια λέξη που *στηρίζεται* (επί-) στη *φωνή* για να δηλώσει κάτι. Το κάτι αυτό είναι συνήθως ένα συναίσθημα (χαράς, λύπης, πόνου, κ.ά.) ή κάτι παρόμοιο (προτροπή, αποδοκιμασία, ευχή, κτάρα, βρισιά κ.ά.) που είναι ακόμα μια άναρθρη συλλαβή (**α, αχ, ου, ε**) με απλό ή εκτεταμένο φωνήεν (**ούου, άα**) ή και με σύμφωνο (**αχ,**

ουφ) και εξελίχθηκε αργότερα. Η εξέλιξη αυτή ξέφυγε από την άναρθρη φωνή, επεκτάθηκε και χρησιμοποιήσε και χρησιμοποιήσε όλο και περισσότερο και άλλα μέρη του λόγου, κλιτά και άκλιτα: επιρρήματα (**εμπρός**), κλητικές (**καλέ κύριε!**), αντωνυμίες (**ε, συ!**), επιρρηματικές φράσεις (**σε καλό σου!**), ρήματα (**παρακαλώ, ορίστε!**).

Οι σημασίες των επιφωνημάτων στη φάση της άναρθρης φωνής είναι νοητές μόνο, ή περισσότερο, στην εκφώνησή τους, δηλ. στην προφορική υπόστασή τους, παρά στην γραπτή μορφή, γιατί η μεν φωνή, δηλ. ο ήχος, υπογραμμίζει και τη σημασία χάρη στην **επιτόνιση**, δηλαδή τον χρωματισμό του ήχου, ενώ η γραφή, δηλ. η εικόνα, δεν μας οδηγεί στη σημασία του επιφωνήματος παρά μόνο από τα συμφραζόμενα.

Στη συνέχεια, κάνουμε μια κατάταξη στα επιφωνήματα και τις επιφωνηματικές εκφράσεις σύμφωνα με τις κυριότερες σημασίες τους, προτάσσοντας τις άναρθρες συλλαβές και επιτάσσοντας τις λέξεις και τις εκφράσεις:

α) Κάλεσμα – προσφώνηση

1. ε, έε, ψιτ, ω, ώω
2. ρε, βρε, μωρέ, μωρή, κύριε, κυρία, κύριος, δεσποινίς, δεσποινίδα
3. ε σύ, ε σε, ω Γιώργη, κυρά μου

β) Χαρά – γέλιο

1. α, άα, ω, ώω,
2. έκτακτα, έξοχα, θαύμα, θαυμάσια, μπράβο, υπέροχα, ωραία, πολύ ωραία

γ) Πόνος – λύπη

1. αχ, ωχ, άου, άχου, ώχου, αλί
2. αλίμονο, τρισαλίμονο, συλλυπητήρια
3. άχου, θεέ μου, δυστυχία μου

δ) Ευχή

1. άμποτε, γείτσε (= γεια σου, ευχή μετά το φάρνισμα), είθε, καλημέρα, καληνύχτα, καλησπέρα, καλορίζικο, μακάρι, περαστικά
2. γεια σου (σας), εις υγείαν, η Παναγιά μαζί σας, καλό απόγεμα, καλό βράδυ, καλό Σαββατοκύριακο, καλή βδομάδα, καλή δύναμη, καλή ευκολία, καλή χρονιά, καλό μεσημέρι, καλό μήνα, καλό ταξίδι, μακάρι, με το καλό, με τις υγείες σας, να ζήσετε, νά 'στε καλά, να τα εκατοστήσεις, στις χαρές σας, στους γάμους σας, χιλιόχρονος, χρόνια πολλά.

ε) Απορία – έκπληξη – θαυμασμός

1. μπα, πω-πώ!
2. αλήθεια, πώς; τι; έκτακτα, θαύμα, θαυμάσια, χάρμα
3. για ιδές, έλα Χριστέ και Παναγιά! τι μου λες; τι είν' αυτά, Παναγία μου!, Χριστέ μου! Χριστός και Παναγιά!

στ) Αγανάκτηση – αποδοκιμασία – δειξη – προτροπή

1. αλτ, μάινα, μαρς, να, όρτσα, ουστ, ουφ (-ου), στοπ
2. άντε, άσε, δρόμο, εμπρός, έξω, ξεκουμπίσου, όξω, πάμε, σκάσε, στάσου, φύγε, χάσου
3. στα κομμάτια

ζ) Οικειότητα

1. πω-πω!
2. να χαρώ εγώ!...
3. γλυκειά μου, καλή μου, χρυσέ μου

η) Ενθουσιασμός – περίπαιγμα

1. λα-λα-λα-λα, χα, χα, χα
2. αέρα, γιούχα, ζήτω, θαύμα, κορόιδο, μαιμού, μπράβο, τι ομορφίες!

θ) Βρισιά – κατάρα

1. ουστ
2. Ιούδα, καταραμένε, μπουνταλά, παλιάνθρωπε, πρόδοτη, πρόστυχε, χαμένε
3. στα κομμάτια

ι) Κατάρα

στ' ανάθεμα, αναθεματισμένε, καταραμένε, ασυγχώρητε

Όπως είναι φυσικό, οι συναισθηματικές καταστάσεις είναι ποικίλες και οι αντιδράσεις των ανθρώπων πολυάριθμες, έτσι ώστε από τη μια οι άναρθροι επιφωνηματικοί φθόγγοι να μην είναι αρκετοί και

από την άλλη να πληθαίνουν οι λέξεις και οι φράσεις που θα μπορούσαν να ενισχύσουν το αντίστοιχο επιφωνηματικό λεξιλόγιο. (Από τη Νεοελληνική Γραμματική του Αγαπητού Τσοπανάκη)

Δ.Π.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

**nominal value → ονομαστική τιμή,
rated value → διαβαθμισμένη τιμή**

Με αφορμή ηλ-αλληλογραφία με το μέλος **Μιχάλη Καλλέργη** σχετικά με τους όρους **rated value** και **nominal value** της ηλεκτρολογίας, το ΓΕΣΥ ενημερώθηκε για την απόδοση που έχει υιοθετήσει για τους όρους αυτούς το συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ, που είναι ταυτόχρονα και όργανο της ελληνικής τυποποίησης, **MOTO²**. Από το Διεθνές Ηλεκτροτεχνικό Λεξιλόγιο της IEC: <http://www.electropedia.org/>, την πλέον έγκυρη πηγή ορισμών ηλεκτρολογικών/ηλεκτροτεχνικών/ηλεκτρονικών εννοιών:

rated value: a quantity value assigned, generally by a manufacturer, for a specified operating condition of a component, device or equipment

nominal value: value of a quantity used to designate and identify a component, device, equipment, or system
NOTE – The nominal value is generally a rounded value.

Άλλη είναι, λοιπόν, η **rated value** (η οποία αφορά την **κατάταξη** που καθορίζεται από τον κατασκευαστή στην προδιαγραφή του) και άλλη η **nominal value** που αναγράφεται πάνω στο προϊόν (που συνήθως είναι στρογγυλευμένη). Κακώς, στα ελληνικά, αποδίδονται και τα δύο ως **ονομαστική τιμή**.

Ο όρος **ονομαστική τιμή** έπρεπε να περιοριστεί στην **nominal value** και να δοθεί άλλος όρος στην **rated value** και αφού την παραπάνω **κατάταξη (rating)** η MOTO την απέδωσε **διαβάθμιση** και το ρήμα **rate** (εδώ) **διαβαθμίζω** η **rated value** αποδόθηκε ως **διαβαθμισμένη τιμή**.

rating(s) όμως σημαίνει και το σύνολο των **rated values** ενός προϊόντος π.χ. ενός λαμπτήρα (τάση, ρεύμα,...) που μπορεί να αποδοθεί και ως **διαβαθμισμένα χαρακτηριστικά** του λαμπτήρα και που πολλές φορές κι αυτό το βλέπουμε να λέγεται **ονομαστικά χαρακτηριστικά**.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Συντάκτες φύλλου: Κώστας Βαλεοντής, Δημήτρης Παναγιωτάκος
Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Άννα Νικολάκη, Κατερίνα Ζερπίτη, Τάνια Βαλεοντή

Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
Τηλεμοιότυπο: 210-8068299
Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
Ιστότοπος (όλα τα φύλλα): <http://sfr.ee.teiath.gr/eieto.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Τα άρθρα της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και δημοσιεύονται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμία δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ
² MOTO: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής "Τηλεπικοινωνίες" (ΤΕ-Τ), Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργεί με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στα πλαίσια επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).